

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-58М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Юридична деонтологія»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННП
Протокол № 8 від 19.03.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Матвійчук А. В., Мельничук Ю. І. – Рівне : НУВГП, 2024. – 31 с.

Укладачі:

Матвійчук А. В., професор, д.філос.н., професор кафедри правових природоохоронних дисциплін;

Мельничук Ю. І., к.філос.н., доцент, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Відповідальний за випуск:

Швець О. М., к.ю.н., доцентка, в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Міщук І. В.

Попередня версія методичних вказівок: 07-05-05.

© А. В. Матвійчук,
Ю. І. Мельничук 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	8
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	8
1.4. Критерії та шкала оцінювання	9
2. Плани практичних занять	12
3. Самостійна робота студентів	15
Рекомендована література	28

ПЕРЕДМОВА

Юридична деонтологія – це галузь юридичної науки, що узагальнює систему знань про мудрість спілкування та мистецтво прийняття вірного рішення у юридичній практиці, тобто наука про пошук атмосфери досягнення необхідного, істинного результату у спілкуванні юриста як з колегами, так і з тими, кому він надає свої професійні послуги та кого повинен обслуговувати правовими засобами в процесі реалізації ними свого правового статусу.

Окремим блоком питань до предмету «Юридична деонтологія» входять питання юридичної освіти, підготовки та перепідготовки кадрів, підвищення кваліфікації, поширення позитивного досвіду. Головною тут є проблема підготовки не просто спеціаліста – юриста, а працівника високого рівня кваліфікації тобто професіонала своєї справи. Отож юридична деонтологія вивчає не просто систему виховання юриста взагалі, а питання підготовки професіоналів конкретної спеціалізації – прокурори, законодавці, слідчі тощо. Таким чином, у загальному вигляді предметом юридичної деонтології можна визначити юридичну теорію, юридичну практику та систему моральних вимог, що складають етикет професійної діяльності юристів.

Слід зауважити, що для деонтології великого значення має проблема співвідношення моралі та права, вирішення якої значно впливає на формування всієї системи деонтологічних знань. Однак, ця проблема знаходиться на перетині декількох наук – філософії, теорії держави і права, соціології, тому потребує комплексного підходу, для чого пізнавальних засобів однієї галузі знань буде вкрай недостатньо.

Основна мета цієї дисципліни – дати студентам знання про їх майбутню професію. Для успішного здійснення професійної діяльності юриста-практика будь-якого профілю юрист повинен володіти психологічною, політичною, етичною, естетичною культурою, а також правовою культурою як спеціаліст.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Мета дисципліни є надання студентам необхідних для успішної реалізації професійної діяльності юриста практика знань, а також відомостей для більш повного засвоєння ряду інших пов'язаних з юридичною деонтологією методологічних та юридичних правових дисциплін.

Завдання навчальної дисципліни сформувати уміння:

- застосовувати фахові знання в юридичній практиці;
- мати високий рівень професійної культури та моральні якості;
- виявляти причини професійних конфліктів в галузі юриспруденції та знаходити шляхи їх вирішення;
- дотримуватись норм професійної етики;
- грамотно і систематично оформляти юридичні документи;
- завжди з високим розумінням відстоювати права, честь і гідність людей;
- вести на належному рівні дискусії, професійне спілкування.

Загальні

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні,

культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення

СК 17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті.

Опанувавши дисципліну «Юридична деонтологія» студенти повинні володіти такими **програмними результатами навчання:**

РН 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 5 Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 10 Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 11 Мати базові навички риторики.

РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

За підсумками вивчення курсу передбачається формування soft skills: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність критично мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, діяти відповідально.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Предмет та об'єкт юридичної деонтології.	2	
2	Юридична діяльність.	2	2
3	Деонтологічна правосвідомість та обов'язки юриста.	2	2
4	Основні юридичні спеціальності.	2	2
5	Соціальне регулювання професійної юридичної діяльності.	2	
6	Професійно-особисті якості юриста.	2	2
7	Професійна культура юриста	2	
	Всього	14	8

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях;
- виконання контрольних робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час виголошення промов;
- вміння аналізувати публічні виступи.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

Критерії та шкала оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом усного опитування та письмових завдань.

Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

Змістовий модуль 1 (максимальна кількість балів – 53)

Виконання завдань практичної роботи – 24 балів

Виконання індивідуального завдання (реферат) – 9 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Змістовий модуль 2 (максимальна кількість балів – 47)

Виконання завдань практичної роботи – 18 балів

Написання контрольної роботи – 9 балів

Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів

Усього 100 балів.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет та об'єкт юридичної деонтології.

План

1. Поняття юридичної деонтології. Історія становлення юридичної деонтології.
2. Предмет юридичної деонтології.
3. Характерні ознаки юридичної деонтології як науки і як навчальної дисципліни.
4. Принципи та функції юридичної деонтології.
5. Функції юридичної деонтології.

Тема 2. Юридична діяльність.

План

1. Соціальна діяльність та її основні ознаки.
2. Поняття і види юридичної діяльності.
3. Зміст і типологія юридичної діяльності.
4. Функції юридичної діяльності.
5. Система юридичної діяльності (суб'єкти; об'єкти).

Тема 3. Деонтологічна правосвідомість та обов'язки юриста.

План

1. Зміст правової свідомості та її обґрунтування.
2. Джерела і стадії деонтологічної правосвідомості.
3. Принципи та функції деонтологічної правосвідомості.

4. Види обов'язків у юридичній діяльності.
5. Проблема службового обов'язку юриста.
6. Зміст службових обов'язків судді, адвоката, працівника прокуратури, працівника поліції.

Тема 4. Основні юридичні спеціальності.

План

1. Загальна характеристика юридичної професії.
2. Слідчий, основні види діяльності слідчого.
3. Суддя. Особливості судової діяльності.
4. Прокурор. Види діяльності прокурора.
5. Нотаріус. Основні види діяльності нотаріуса.
6. Адвокат. Особливості роботи адвоката.
7. Юрисконсульт. Особливість роботи юрисконсульта.

Тема 5. Соціальне регулювання професійної юридичної діяльності.

План

1. Поняття і види соціального регулювання юридичної діяльності.
2. Мета і засоби соціального регулювання.
3. Індивідуальне та нормативне соціальне регулювання.
4. Правове і неправове регулювання.
5. Соціальні відхилення в діяльності юристів.
6. Чинники соціальних відхилень.

Тема 6. Професійно-особисті якості юриста

План

1. Загальні вимоги до юристів.
2. Професійні та особисті якості для конкретних спеціальностей (слідчий, прокурор, суддя, нотаріус, адвокат).
3. Специфіка юридичного мислення та ознаки творчого мислення юриста.

Тема 7. Професійна культура юриста

План

1. Професійна культура юриста та її складові.
2. Політична культура юриста та її практична реалізація.
3. Правова культура юриста. Теоретичний та практичний рівень правової культури.
4. Етична культура юриста. Основні принципи етичної культури юриста.
5. Естетична культура юриста. Складові естетичної культури юриста.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» та формуванню у них навичок та вмій одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних занять;
- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;
- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Написання реферату

Написання рефератів як форма самостійного вивчення навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати повинні відповідати єдиним вимогам.

1. Робота повинна бути акуратно виконана на стандартних аркушах формату А4 у друкованому варіанті, обсягом 15-18 сторінок. Поля сторінки 20 мм з усіх боків. Набір здійснювати текстовим редактором Times New Roman, 14

кегль, міжрядковий інтервал 1, абзац 1,25 см. Рівняння тексту по ширині сторінки. Сторінки нумеруються внизу по центру арабськими цифрами без крапки наприкінці, додержуючись наскрізної нумерації. Першою сторінкою є титульна, на ній номер сторінки не проставляється.

2. Конкретний зміст реферату, його структура визначається студентом разом із викладачем. Як правило, реферат має таку структуру:

– **ВСТУП**, де обґрунтовується вибір теми реферату, її актуальність, формулюються основна мета і завдання дослідження.

– **ОСНОВНА ЧАСТИНА**, яка складається з двох або трьох розділів. У розділі належить викласти загальні, теоретичні та методичні питання. У наступних розділах розкривається конкретний матеріал, який має практичне значення. З метою більш логічного викладення матеріалу кожний розділ закінчується невеликими висновками.

– **ВИСНОВКИ** – заключна, узагальнююча частина реферату, де стисло підбивають підсумки дослідження, міститься особиста позиція автора реферату.

– Текстова частина реферату завершується **СПИСКОМ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**, де найменування використаних монографій, посібників та статей розташовані в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Наприклад:

Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.

Битяк Ю. Адміністративне судочинство як форма забезпечення верховенства права і законності. Право України. 2011. № 4. С. 4–11.

– **ДОДАТКИ**, які подаються наприкінці реферату, наводяться таблиці, ілюстрації та інші допоміжні матеріали.

3. Реферат починається з титульної сторінки.

4. Вступ, розділи і висновки, які розміщуються в указаній послідовності, починаються з нової сторінки. Заголовки розділів реферативного дослідження слід розміщувати посередині рядка і писати великими літерами без крапки наприкінці й не підкреслювати. Перенос слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком та наступним рядком повинна дорівнювати пропущеному рядку.

5. На цитати треба давати посилання, які робляться мовою оригіналу. Після цитати робиться в дужках позначка [4, с. 38]. Це означає, що дане видання міститься у списку літератури за порядковим номером – 4. Друга цифра – 38 – означає номер сторінки, звідки взята цитата.

6. Оцінка реферату враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб реферат був написаний відповідно до теми, а його структурні підрозділи повністю розкривали проблему дослідження.

Перелік тем для рефератів

- 1. Історія виникнення юридичної деонтології як наукової галузі.*
- 2. Зміст і особливості деонтологічного підходу.*
- 3. Роль свідомості та почуттів у юридичній деонтології.*
- 4. Роль професійної культури у юридичній деонтології та правничій етиці.*
- 5. Формування у юриста внутрішнього імперативу службового обов'язку.*
- 6. Роль обітниці та морального самоконтролю у юридичній деонтології.*
- 7. Компоненти професійної культури юриста.*
- 8. Етика як наука про мораль.*
- 9. Професійна мораль юриста.*
- 10. Поняття свідомості та самосвідомості.*

11. Види обов'язків у юридичній діяльності.
12. Службовий обов'язок юриста.
13. Основні напрями правового виховання громадян.
14. Поняття злочинної субкультури, традиції злочинного середовища.
15. Принципи організації юристом самозахисту громадян від посягання на їх права і свободи.
16. Явище та сутність службового обов'язку.
17. Фундаментальні та спеціалізовані юридичні знання.
18. Поняття і види соціального регулювання юридичної діяльності.
19. Соціальні відхилення в діяльності юристів.
20. Професійна деформація.
21. Принципи духовної культури юриста.
22. Поняття національної культури юриста.
23. Принципи політичної культури юриста.
24. Зміст правової культури юриста.
25. Емоційна культура юриста і проблема формування емоційного інтелекту.
26. Аксиологічна культура юриста і проблема формування ціннісного інтелекту.
27. Службовий етикет юриста.
28. Такт як почуття морального співпереживання.
29. Етика спілкування з представниками засобів масової інформації.
30. Інформаційна безпека громадян та юристів.

Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері .

Контрольні роботи

Контрольні роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика контрольних робіт укладена відповідно до завдань навчальної дисципліни і пов'язане з практичними потребами юридичного фаху. Вибір

варіанту контрольної роботи здійснюється за формулою № варіанту = дата народження студента – 1 (для народжених у перший день місяця – варіант № 1).

Вимоги до оформлення контрольних робіт:

1. Для набору тексту и таблиць необхідно використання редактору Microsoft Word для Windows.

2. Перед набором тексту налаштуйте вказані нижче вказані параметри текстового редактору: поля по 2 см; шрифт Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1; вирівнювання за шириною ; абзацний відступ 1,25 см; орієнтація листа – книжна.

3. Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці контрольної роботи наводиться *список використаних джерел*. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Завдання № 1

1. Сформулюйте поняття юридичної деонтології.
2. Професійно важливі якості адвоката.
3. Визначте поняття “зовнішня культура”.
4. Суддя. Правова основи суддівської діяльності.

Завдання № 2

1. Вкажіть основні функції зовнішньої культури юриста.
2. Сформулюйте моральну основа судової влади.
3. Прокурор. Правова основа діяльності прокурора.
4. Чинники професійної деформації юриста.

Завдання № 3

1. Дайте визначення поняттю “етикет”.
2. Вкажіть відомі Вам форми ненасильства.
3. Що таке юридична справа і юридична дія?
4. Етапи професійної деформації юриста.

Завдання № 4

1. Службовий етикет юриста.
2. В чому зміст юридичного милосердя.
3. Розкрийте сутність принципу змагальності і рівноправності сторін в судовому процесі.
4. Правова культура особистості та її зміст.

Завдання № 5

1. Сутність філософії ненасильства.
2. Дайте визначення поняттю “юридичний етикет”.
3. Принцип неупередженості в діяльності суддів.
4. Поняття юридичної деонтології.

Завдання № 6

1. Вкажіть функції службового етикету.
2. Змістовні особливості різних сфер прокурорської діяльності.
3. Основні риси юридичної професії.
4. Слідчий. Правові основи діяльності слідчого.

Завдання № 7

1. Основні сфери професійної діяльності нотаріуса та вимоги до них.

2. Зміст управлінської функції службового етикету.
3. Предмет та завдання юридичної деонтології.
4. Політична культура юриста.

Завдання № 8

1. Структура професійної культури юриста.
2. Зміст оцінної функції службового етикету.
3. Чинники професійної деформації юриста.
4. Змістовні особливості основних сфер діяльності слідчого.

Завдання № 9

1. Види правової культури.
2. Зміст виховної функції службового етикету.
3. Правова основи суддівської діяльності.
4. Професійно важливі якості адвоката: моральний аспект.

Завдання № 10

1. Основні риси юридичної професії.
2. Складові правової культури.
3. Розкрийте сутність принципу змагальності і рівноправності сторін судового процесу.
4. Принцип неупередженості в діяльності суддів.

Завдання № 11

1. Моральні засади професійної діяльності прокурора.
2. Зміст пізнавальної функції службового етикету.
3. Нотаріус. Правова основа діяльності нотаріату.
4. Форми ненасильства.

Завдання № 12

1. Складові елементи службового етикету юриста.
2. Основні сфери судової діяльності.
3. Морально-особистісні якості слідчого.

4. Культурний стиль правомірної поведінки та чинники, що його визначають.

Завдання № 13

1. Поняття юридичної деонтології.
2. Наведіть види юридичної діяльності.
3. Визначте сутність професії юриста.
4. Основні сфери професійної діяльності нотаріуса та їх особливості.

Завдання № 14

1. Вкажіть основні функції зовнішньої культури юриста.
2. Моральна основа судової влади.
3. Розкрийте проблему творчості в юридичній професії.
4. Чинники професійної деформації юриста.

Завдання № 15

1. Дайте визначення поняттю “етикет”.
2. Форми ненасильства.
3. Функції органів прокуратури.
4. Етапи професійної деформації юриста.

Завдання № 16

1. Моральні якості та професійна культура юриста.
2. Зміст юридичного милосердя.
3. Професіограма судді.
4. Правова культура особистості та її зміст.

Завдання № 17

1. Надайте основні характеристики юридичної практики..
2. Розкрийте сутність форм юридичної діяльності: внутрішня форма та зовнішня форма.
3. Принцип неупередженості в діяльності суддів.
4. Поняття юридичної деонтології.

Завдання № 18

1. Вкажіть функції службового етикету.
2. Наведіть загальні вимоги, які ставляться до юристів.
3. Основні риси юридичної професії.
4. Слідчий. Правові основи діяльності слідчого.

Завдання № 19

1. Сформулюйте основні сфери професійної діяльності нотаріуса та вимоги до них.
2. Вкажіть зміст управлінської функції службового етикету.
3. В чому полягає предмет та завдання юридичної деонтології.
4. Політична культура юриста.

Завдання № 20

1. Структура професійної культури юриста.
2. Вкажіть чинники морально-професійної деформації юриста.
3. Сформулюйте основні вимоги до професіограми прокурора.
4. Змістовні особливості основних сфер діяльності слідчого.

Завдання № 21

1. Окресліть форми і методи навчання в системі юридичної освіти.
2. Зміст виховної функції службового етикету.
3. Правова основи суддівської діяльності.
4. Професійно важливі якості адвоката: моральний аспект.

Завдання № 22

1. Окресліть предмет та завдання юридичної деонтології.
2. Складові правової культури.
3. Розкрийте сутність принципу змагальності і рівноправності сторін судового процесу.
4. Принцип неупередженості в діяльності суддів.

Завдання № 23

1. Моральні засади професійної діяльності прокурора.
2. Окресліть зміст юридичних наук.
3. Нотаріус. Правова основа діяльності нотаріату.
4. Розкрийте основні етапи професійної деформації юриста.

Завдання № 24

1. Розкрийте основні риси юридичних спеціальностей.
2. Вкажіть основні сфери судової діяльності.
3. Сформулюйте морально-особистісні якості слідчого.
4. Визначте культурний стиль правомірної поведінки та чинники, що його визначають.

Завдання № 25

1. В чому полягає зміст юридичних наук?
2. Розкрийте зміст оцінної функції службового етикету.
3. Вкажіть чинники професійної деформації юриста.
4. Розкрийте поняття регулювання професійною юридичною діяльністю.

Завдання № 26

1. Вкажіть види правової культури.
2. Окресліть основні риси юридичних спеціальностей.
3. Вкажіть правові та моральні основи суддівської діяльності.
4. Професійно важливі якості адвоката: моральний аспект.

Завдання № 27

1. Основні риси юридичної професії.
2. В чому полягає своєрідність професії юриста як виду соціальної діяльності?
3. Розкрийте сутність принципу змагальності і рівноправності сторін судового процесу.
4. Вкажіть форми і методи навчання в системі юридичної освіти.

Завдання № 28

1. Моральні засади професійної діяльності прокурора.
2. Зміст пізнавальної функції службового етикету.
3. Окресліть зміст професіограми слідчого.
4. Чинники професійної деформації юриста.

Завдання № 29

1. Що таке юридична справа і юридична дія?
2. Основні сфери судової діяльності.
3. Морально-особистісні якості слідчого.
4. Окресліть проблему відповідальності юриста, як професіонала.

Завдання № 30

1. Розкрийте природу та місце юридичної професії серед інших професій.
2. Моральна основа судової влади.
3. Розкрийте проблему співвідношення конфліктності та компромісу в юридичній діяльності.
4. Вкажіть відомі вам чинники професійної деформації юриста.

***Завдання для опрацювання першоджерел
з курсу «Юридична деонтологія»***

1. Проаналізувати Конституцію України як джерело деонтологічних знань.
2. Визначити конституційні норми, що регулюють процес судочинства. Правові норми, які окреслюють права і обов'язки суддів.
3. Дати коротку характеристику дисциплінарного статусу прокуратури України.
4. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про адвокатуру».
5. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про прокуратуру».
6. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про державну службу».
7. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про поліцію».
8. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог «Про службу безпеки України».
9. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про судоустрій та статус суддів».
10. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про Національну гвардію України».
11. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог Закону України «Про нотаріат».

12. Розкрити зміст навчального обов'язку студента. Основні джерела формування такого обов'язку згідно з Законом України «Про вищу освіту».

13. Проаналізуйте на предмет деонтологічних вимог Кодекс професійної етики суддів, затверджений рішенням Ради суддів України від 24 лютого 2000 року.

14. Проаналізуйте на предмет деонтологічних вимог Правила адвокатської етики, схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 року.

15. Проаналізуйте та дайте визначення ролі вищої Ради юстиції України як незалежного наглядного органу за дисциплінарною стороною діяльності суддів і прокурорів.

16. Обґрунтувати поняття професійної деформації в діяльності юриста, шляхи її подолання.

17. Окреслити коло міжнародних стандартів професійної діяльності юриста.

18. Зробити нормативно-правовий аналіз на предмет деонтологічних вимог до діяльності юристів Закону України «Про інформацію».

19. Розкрити зміст таких понять: духовність, культура, мораль як основні складові у формування професійної майстерності спеціаліста-юриста.

20. Сформулюйте основні проблеми соціалізації особи юриста (формування особистості, професійна соціалізація).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с.
2. Конспект лекцій зі спеціального курсу «Юридична деонтологія» для студентів усіх форм навчання спеціальності «Право» / Укладач: Кузякова Ю. С. Дніпро, 2019. 37 с.
3. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / І. А. Логвиненко, І. Л. Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін. ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.
4. Ухач В. З. Юридична деонтологія і професійна етика : навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2015. 335 с.
5. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / Л. В. Радовецька, С. П. Лясковська, О. О. Тихомиров та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 296 с.

Допоміжна література:

1. Гапотій В. Д., Мінкова О. Г. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с.
2. Конспект лекцій зі спеціального курсу «Юридична деонтологія» / уклад.: Ю. С. Кузякова. Дніпро, 2019. 37 с.
3. Матвійчук А. В. Ціннісне відношення до права як основа реалізації ідей права. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2021. Вип. 3 (60). С. 52–57.
4. Матвійчук А. В. Екологічна деонтологія: філософсько-методологічне осмислення наукових перспектив. Рівне : О. Зень, 2014. 400 с.
5. Матвійчук А. В. Опозиція суцього та належного як стрижнева тема деонтологічної теорії. *Opozycje jako kategoria kuturowa*. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. Str. 35–41.
6. Мельничук Ю. Критичне мислення як базова

компетентність правознавців. *Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 12 лютого 2020 р.): у 5 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч.5. 59 с. С. 9–11.

7. Мельничук Ю. Справедливість як предикат правової держави. *Právna veda a prax: vyzvy modernych európskych integračných procesov. Zorník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie. 27-28 novembra 2015*. Bratislava, 2015. С. 60–62.

8. Мельничук Ю. І. Комунікативна раціоналізація та дискурсивні процедури обґрунтування норм. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №3. С. 474–476.

9. Охріменко О. О., Іванова Т. В. Соціальна відповідальність : навч. посіб. К. : НТУУ «КПІ», 2015. 180 с.

10. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів. Харків : Право, 2018. 84 с.

11. Професійна етика юриста : підручник / за ред. проф. В. С. Бліхара. Львів; Хмельницький, 2016. 357 с.

12. Савіщенко В. М. Розвиток професійної деонтології: правовий аспект. *Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 лютого 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 40–44.

13. Сєрих О. В. Професійна етика державних службовців: поняття, особливості. *Нове українське право*. 2021. Вип. 4. С. 104–111.

14. Юридична деонтологія : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2023. 72 с.

Законодавство

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.09.2020).

2. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382. (Із змінами та доповненнями).

3. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19) (дата звернення: 18.08.2019).

4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19) (дата звернення 20.08.2019).

5. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року № 876-VII. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18) (дата звернення: 23.08.2019).

6. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19) (дата звернення 26.08.2019).

7. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18) (дата звернення 20.08.2019).

8. Про Державну виконавчу службу: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 36-37. Ст.243. (Із змінами та доповненнями).

9. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.92 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №9. Ст. 62 (Із змінами та доповненнями).

10. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. [URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19) (дата звернення: 13.08.2019).

11. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 899-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 20.08.2019).

12. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 2453-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 12.09.2020).

13. Про Вищу Раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19> (дата звернення: 12.08.2019).

14. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 05.01.2017 р. № 794-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення 20.08.2019).

15. Про вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VII. 07.06.2018. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19> (дата звернення: 13.09.2020).

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – бібліотека ім. В.І. Вернадського
2. <http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
3. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
6. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
7. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
9. http://www.coe.int/t/r/human_rights_court – Європейський Суд з прав людини